

Fagersta kommun

Granskning av delårsrapport
per den 31 augusti 2009

Revisionsrapport

KPMG
7 oktober 2009
Antal sidor 8

Innehåll

1.	Inledning och sammanfattning	1
2.	Bakgrund	1
3.	Ansvarsavgränsning	2
4.	Revisionsmål	2
5.	Granskning	2
6.	Granskningens resultat och slutsatser	3
6.1	Resultatanalys 2009-08-31	3
6.2	Resultatprognos 2009	4
6.2.1	Nämnderna driftsredovisning	4
6.2.2	Kommunstyrelsen	5
6.2.3	Sociala avgifter	5
6.2.4	Pensionskostnader	5
6.2.5	Skatteintäkter	5
6.2.6	Finansnetto	5
6.3	Kommunens soliditet	6
6.4	Balanskravet	6
7.	Förenlighet med kommunfullmäktiges mål	6
7.1	Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning – det verksamhetsmässiga perspektivet.	6
7.2	Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning – det finansiella perspektivet.	6
8.	Följsamhet mot gällande lagstiftning och rekommendationer	7
8.1	Väsentliga noteringar i vår granskning av balans- och resultatposter	7
8.1.1	Investeringar och anläggningstillgångar	7
8.1.2	Semesterlöneskuld	7
8.1.3	Periodiseringar	8
8.1.4	Kassaflödesanalys	8
8.1.5	Personalekonomisk redovisning	8
8.1.6	Bokslutsdokumentationen	8

1. Inledning och sammanfattning

På uppdrag av Fagersta kommuns förtroendevalda revisorer har vi genomfört en granskning av kommunens delårsrapport per den 31 augusti 2009. Ur innehållet noterar vi att:

- Resultatet i delårsrapporten är ett överskott på +18 mkr. Prognosen för 2009 indikerar ett överskott på 12,3 mkr medan slutlig budget för året fastställdes till -10,9 mkr, en positiv avvikelse på 23,2 mkr.
- Skatter och statsbidrag bedöms i prognosen avvika negativt med -7,9 mkr i förhållande till budget.
- Förvaltningarnas verksamheter prognostiserar ett underskott på -0,7 mkr i förhållande till budget, varav utbildning- och fritidsnämnd -1,2 mkr, socialnämnd +0,5 mkr.

Våra väsentligaste iakttagelser och synpunkter:

- Delårsrapporten motsvarar lagens krav på innehåll. En kassaflödesanalys skulle öka informationsvärdet i delårsrapporten.
- I förvaltningsberättelsen redovisas två finansiella mål. I den mån resultatprognosen infrias kommer årets resultatmål att nås.
- Delårsrapporten borde dock redovisa en jämförelse mellan utfallet för 1/1-31/8 och en korrekt periodiserad budget för motsvarande period. Läsaren får då information om vilka budgetavvikelser som redan inträffat under perioden och kan bättre bedöma realismen i avlämnad höstprognos.

2. Bakgrund

Av lag om kommunal redovisning (SFS 1997:614) och kommunallagen (SFS 1991:900) framgår att kommuner och landsting skall upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) minst en gång under räkenskapsåret.

Bestämmelserna i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innebar bland annat följande:

- Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret. Mål och riktlinjer för verksamheten skall anges liksom finansiella mål. Dessa mål skall ha betydelse för god ekonomisk hushållning.
- Förvaltningsberättelsen i årsredovisningen skall innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.
- Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som skall behandlas av fullmäktige är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga

bedömning skall biläggas delårsrapporten. Bedömningen gäller både de finansiella målen och målen och riktlinjerna för verksamheten.

3. Ansvarsavgränsning

I en kommun skall delårsrapporten *upprättas* av kommunstyrelsen och vilka svarar för innehållet i dess helhet.

Revisorerna skall *bedöma om resultatet i delårsrapporten och årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.*

Fullmäktige skall *behandla* delårsrapporten tillsammans med revisorernas skriftliga bedömning. Fullmäktige skall *godkänna* årsredovisningen vilket för övrigt inte bör ske innan fullmäktige har beslutat om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

4. Revisionsmål

Uppdraget är att granska om kommunen följer gällande lagstiftning och anvisningar. Uppdraget omfattar även att konstatera om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige fastställt (verksamhetsmål och finansiella mål) och att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

5. Granskning

Granskningsuppgift

Revisorernas granskning av en delårsrapport skiljer sig från revisorernas granskning av en årsredovisning, som är mer omfattande. I kommunallagen anges att revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige fastställt. För att kunna göra en bedömning av de finansiella målen är dock en översiktlig granskning av räkenskaperna nödvändig. Granskningen skall ha en sådan omfattning att den kan ligga till grund för revisorernas bedömning om resultatet i delårsrapporten är förenligt med målen för den ekonomiska förvaltningen.

Inriktning och omfattning

Revisionens upprättade väsentlighets- och riskanalys ligger till grund för granskningens inriktning och omfattning. Förhållanden och faktorer som påverkar granskningens inriktning och omfattning är:

- Kunskaper och erfarenheter av kommunens verksamhet samt system för styrning, uppföljning och kontroll mm.
- Väsentliga händelser eller förändringar i kommunens verksamhet.

- Förändringar i redovisningsprinciper och redovisningssystem.

Granskningen har omfattat följande moment:

- Analyser av nyckeltal för verksamhet och ekonomi.
- Granskning att delårsrapporten innehåller de uppgifter som krävs enligt lag om kommunal redovisning och att rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning efterlevs.
- Översiktlig granskning om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.
- Översiktlig granskning om styrelsens och nämndernas uppföljningsrutiner, prognoser och analyser är tillförlitliga och att de ger förutsättningar för korrekta bedömningar.
- Översiktlig granskning av kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att uppnå de av fullmäktige beslutade finansiella målen för god ekonomisk hushållning samt bedöma om den finansiella styrningen är tillräcklig.
- Översiktlig granskning av kommunstyrelsens bedömning av möjligheterna att uppnå de av fullmäktige beslutade målen för verksamheten, av betydelse för en god ekonomisk hushållning samt bedöma om verksamhetsstyrningen är tillräcklig.
- Förd dialog med ansvariga befattningshavare om iakttagelser och synpunkter.
- Sammanfattning av iakttagelser och synpunkter som underlag för revisorernas bedömning.

6. Granskningens resultat och slutsatser

Nedan sammanfattas våra väsentligaste noteringar i samband med granskningen.

Vi delar den beskrivning som ges i förvaltningsberättelsen avseende kommunens ekonomiska läge.

6.1 Resultatanalys 2009-08-31

Kommunen redovisar per augusti ett resultat på 18 mkr vilket är en försämring jämfört med föregående år med 7,8 mkr. Någon budget för den period som redovisas i delårsrapporten redovisas inte som jämförelse varken för kommunens som helhet och inte heller i nämndernas redovisning.

En avstämning mot periodiserad budget skulle kunna ge läsarna en bra jämförelse även för hur budgeterade intäkter och kostnader är fördelade över året och hur det redovisade utfallet stämmer med budgeten för årets första åtta månader. En förutsättning för en bra jämförelse är att budgeten

fördelas utifrån faktiska förhållanden och inte linjärt över året. Med hänsyn till att den dominerande posten personalkostnader i utfallet periodiseras utifrån arbetad tid medan skatteintäkter och statsbidrag periodiseras månadsvis med tolfte delar skulle ett korrekt resultat mellan olika månader variera även om budgeten uppnåddes. Det redovisade utfallet 15 mkr per 2009-08-31 kan således vara rimligt i förhållande till budget, eller inte – delårsrapporten ger inte besked. En budgetjämförelse per 2009-08-31 skulle också ge betydligt bättre möjligheter att bedöma realismen i avlämnade prognoser.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och bidrag uppgår till 101% för 2009. I kronor innebär detta att nettokostnaderna överstiger skatteintäkter och bidrag med ca 4 mkr.

6.2 Resultatprognos 2009

Den budget som kommunfullmäktige fastställde för 2009 visade ett resultat på -10,9 mkr. Den prognos som redovisas i delårsrapporten visar att resultatet för 2009 beräknas ge en positiv avvikelse mot budget på 23,2 mkr.

Avvikelsen förklaras med följande sammanställning.

Nämndernas driftsredovisning	-0,7 mkr
Kommunstyrelsen	16,7 mkr
Sociala avgifter	5,4 mkr
Pensionskostnader	1,5 mkr
Skatteintäkter	-10,5 mkr
Generella statsbidrag	2,6 mkr
Finansnetto	5,8 mkr
Avsättningar	3,3 mkr
Övrigt	-1 mkr
<hr/> Summa avvikelse mellan budget och prognos för 2009	23,2 mkr

6.2.1 Nämnderna driftsredovisning

Utbildning och fritidsnämnd, -1,2 mkr i prognosen. Förklaringen till avvikelsen anges vara ökade kostnader i grundskolan pga en etablering av högstadium inom friskolan, ökat antal elever inom särskolan samt ökade kostnader inom förskolan. Kostservice har ett prognostiserat underskott på grund av lägre intäkter och högre kostnader.

Socialförvaltningen, +0,5 mkr i prognosen. Förklaras i uppföljningen till största delen av att försörjningsstöd ökat men att övriga delar beräknas ge ett överskott.

6.2.2 Kommunstyrelsen

Avvikelsen för kommunstyrelsen avser följande delposter:

Fagersta Event Arena	11,0 mkr
Återbetalning av driftsbidrag från NVK	3,1 mkr
Bidrag till NVU	-1,5mkr
Överskott från fastighetsförvaltningen	2,3 mkr
Övrigt	1,8 mkr
Summa	16,7 ,kr

Den största enskilda posten som påverkar den positiva budgetavvikelsen avser de medel som anslogs för att bygga Fagersta Event Arena där beslut nu har tagits för att inte uppföra arenan.

6.2.3 Sociala avgifter

Avvikelsen för sociala avgifter med 5,4 mkr avser till viss del en sänkning av avgifter för vissa avtalsförsäkringar som administreras via FORA samt en engångseffekt av att man anpassat reserverna till en lägre nivå av sjukersättningsfall. Fram till den 31/8 har sänkningen påverkat redovisningen med 1,4 mkr. Totalt utgör sänkningen ca 1% av lönekostnaden.

6.2.4 Pensionskostnader

Avsättning för pensioner redovisas i enlighet med erhållna uppgifter från SPP. SPP har i sin prognos bedömt att pensionsskulden inte kommer att öka fram till årets slut. Det innebär att den budgeterade kostnaden för året är för högt beräknad med ca 1,5 mkr. Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse har minskat med 3 mkr, eller 0,8 % sedan 31 december 2008. Totalt uppgår ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt per augusti 2009 till 340,9 mkr.

6.2.5 Skatteintäkter

Kommunen har använt Sveriges Kommuners och Landstings prognos för september. Den prognosen och visar ett bättre utfall för 2008 med 0,8 mkr samt ett sämre utfall för 2009 med -17 mkr jämfört med prognosen som lämnades i januari. Enligt årsprognosen beräknas skatteintäkterna avvika från budget med -10,5 mkr.

6.2.6 Finansnetto

Finansnettot i årsprognosen uppvisar en positiv avvikelse jämfört med budget på 5,4 mkr. Detta förklaras dels av en större utdelning från VB Energi AB med 1,9 mkr, bättre medelförvaltning pga placeringar i räntebärande papper givit en bra avkastning som överstiger budget med 2,8 mkr.

6.3 Kommunens soliditet

Soliditeten beräknad som eget kapital med avdrag för de pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelse i förhållande till balansomslutningen, uppgår till 24,9% per augusti (fg år - 23,0%).

6.4 Balanskravet

Kommunen har sedan år 2000 redovisat överskott i verksamheten och har för 2009 ett prognostiserat resultat som innebär att balanskravet uppfylls.

7. Förenlighet med kommunfullmäktiges mål

Förvaltningsberättelsen i delårsrapporten skall innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts (lag om kommunal redovisning 4 kap 4 o 5 §§). De mål som skall följas upp är de av kommunfullmäktige i årsbudgeten fastställda finansiella målen samt målen och riktlinjerna för verksamheten.

7.1 Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning – det verksamhetsmässiga perspektivet.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Målen skall vara tydliga och kräver att det finns indikatorer för att mäta måluppfyllelsen samt att målen skall kunna kommuniceras i organisationen. I målbeskrivningen bör anges hur, av vem och när målen skall följas upp. Uppföljningen bör ske både i delårsbokslut och årsbokslut.

I delårsrapporten redogör respektive nämnd för sina mål och om målet har uppnåtts eller inte. Utbildnings och fritidsnämnden har satt upp 29 mål. Av dessa har man nått målet för 17 mål. Övriga mål är antingen delvis uppfyllda eller inte uppfyllda. Socialnämnden har satt upp 31 mål varav 13 mål är uppfyllda. Fem mål är inte uppfyllda medan övriga är delvis uppfyllda eller uppföljning pågår.

7.2 Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning – det finansiella perspektivet.

I budgeten för 2009 som fastställdes av kommunfullmäktige anges kommunens ekonomiska mål. I budgeten finns ett mål angivet förutom att balanskravet skall följas:

Att redovisa att resultatbudgeten skall ge ett överskott/ökning av eget kapital med ca 2 % av kommunens eget kapital. För 2009 skulle detta innebära ett resultat på c:a 9,1 mkr. Detta mål kommer enligt prognosen att uppfyllas.

Av budgeten framgår också att man ur tidigare års överskott disponerar 16,9 mkr för årets verksamhet. Dispositionen ur tidigare års överskott sker för fastställda ändamål eller särskilda projekt.

I förvaltningsberättelsen redogörs också för kommunens ekonomistyrningsregler vilka man följer upp och redogör för i rapporten.

8. Följsamhet mot gällande lagstiftning och rekommendationer

Av den kommunala redovisningslagen och förarbetena till lagen anges att delårsrapporten bör ges samma struktur som årsredovisningen. Delårsrapporten skall åtminstone innehålla:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning

Enligt redovisningsrekommendationer för kommuner m fl ska även kassaflödesanalys och notupplysningar ingå i delårsrapporten.

8.1 Väsentliga noteringar i vår granskning av balans- och resultatposter

I samband med vår granskning av delårsrapporten har inriktningen varit att granska väsentliga balans- och resultatposter, att periodiseringar utförts enligt god redovisningssed samt att bokslutet dokumenterats på ett bra sätt. Nedan följer en sammanfattning av våra iakttagelser.

8.1.1 Investeringar och anläggningstillgångar

Investeringsredovisningen visar att kommunen beräknar att årets investeringar kommer att uppgå till 6,5 mkr mot budget 32,1 mkr, dvs. en avvikelse på 25,6 mkr.

Kommentar: Investeringsredovisningen bör i framtiden kompletteras med en beskrivning över avvikelser mot budget för större projekt.

8.1.2 Semesterlöneskuld

I delårsrapporten redovisas semesterlöneskuld och timlöneskuld periodiserat för 8 månader enligt en prognos för hela året, inte enligt faktiskt utfall per 2009-08-31.

Kommentar: Vi rekommenderar att kommunen redovisar den faktiska skulden i delårsbokslutet för att ge läsaren en korrekt bild av skulden .

8.1.3 Periodiseringar

En översiktlig granskning har skett av kommunens periodiseringar per augusti. Enligt god redovisningssed bör kostnader och intäkter periodiseras. Omfattning av gjorda periodiseringar av driftskostnader är mindre i samband med delårsbokslutet jämfört med årsbokslutet 2008. Detta avser både periodiseringar av intäkter och kostnader varför resultateffekten är svår att bedöma.

Kommentar: Syftet med delårsrapporten är att den väsentligt bidrar till kommunens styrning och uppföljning. Samma kriterier för periodisering bör därför gälla i delårsbokslutet som vid årsbokslut för att ge en korrekt information om utfallet i delårsbokslutet.

8.1.4 Kassaflödesanalys

Till delårsrapporten bifogas ingen kassaflödesanalys.

Kommentar: För att förbättra informationen i delårsrapporten rekommenderar vi att kommunen även infogar en kassaflödesanalys.

8.1.5 Personalekonomisk redovisning

I årets delårsrapport finns ett avsnitt med personalekonomisk redovisning. Denna redovisning kan utökas med ytterligare information som berör personalen.

8.1.6 Bokslutsdokumentationen

Vi har översiktligt granskat dokumentationen av balansposterna i delårsbokslutet.

Vid upprättandet av delårsbokslutet registreras inte justeringar som görs i form av periodiseringar m m i huvudboken. Justeringarna registreras i stället i ett sidordnat exceldokument. Vår bedömning är att detta inte är ett effektivt sätt att arbeta med delårsbokslut och vi rekommenderar att man ser över rutinerna till nästkommande år.

Enligt lag om kommunal redovisning ska det finnas specifikationer till balansposterna i årsredovisningen om inte postens sammansättning klart framgår av bokföringen i övrigt. Med det menas att man till balansräkningens poster ska upprätta bokslutsbilagor som visar vilka delposter som ingår i balansposterna. Samma principer ska tillämpas på ett delårsbokslut.

Bokslutsbilagor har upprättats i ett fåtal fall vilket enligt vår bedömning innebär att delårsbokslutet inte är tillräckligt väl dokumenterat i enlighet med lagens krav.

Fagersta, dag som ovan

KPMG

Mats Lundberg
Kundansvarig KPMG

Margareta Sandberg
Godkänd revisor

